LÆSEGUIDER
til dagtilbud

Solstrålebøgerne TRIN 2

af Lis og Torben Pøhler

Forlaget Pøhler, 2018
ISBN 978-87-93740-21-1

Pøhler

Balanceret læseundervisning fra starten

Forord

Læseguiderne er tænkt som guider i bogstavelig forstand. De kan give dig inspiration til, hvordan du kan introducere skriftsproget for de 4-5-årige børn i dagtilbuddet. Du kan vælge at følge guiderne slavisk fra den ene ende til den anden, du kan også vælge at pille ideer ud hist og her og så bruge bøgene, sådan som det nu passer bedst til dig og den børnegruppe, du aktuelt arbejder med.

Bøgerne til Trin 2 har to linjer på hver side. Ligesom i bøgerne til Trin 1 er der fast sætningsstruktur. På Trin 2 er der udskiftning af to eller tre ord pr. side – og igen er sidste side en undtagelse.

På indersiderne af bøgerne kan du se forslag til, hvilke aspekter af de fem faglige kernekompetenceområder, du kan arbejde med til hver enkelt bog. Men man kan altså ikke nå det hele hver gang, det er nødvendigt at prioritere. De fem kompetenceområder, som udgør fundamentet i den balancerede læseundervisning, er:

- **Sproglig opmærksomhed**
- **Fonologisk opmærksomhed**
- **Ordforråd**
- **Forståelse**
- **Automatisering**

Vi har valgt en rækkefølge til præsentation af bøgerne. Der vil i guiderne fra tid til anden blive trukket tråde tilbage til de bøger, som allerede er gennemgået, således at det, der er lært i arbejdet med én bog, bliver repeteret og bragt i anvendelse igen i en efterfølgende bog. Til hver bog er der forslag til, hvordan du kan arbejde med udvalgte aspekter af de fem kompetenceområder. Bøgerne til Trin 1 er tænkt som de allerførste bøger, børnene skal stifte bekendtskab med, når de skal til at lære at tilegne sig skriftsproget i dagtilbuddet. Hovedvægten i Læseguiderne til disse bøger vil derfor fokusere på læseretning og viden om, hvad der er ord, bogstaver og illustrationer i bøgerne.

Til alle bøgerne er udarbejdet puslehistorier, som du kan downloade fra **www.poehler.dk.** Herfra kan du også downloade klippeark med de 120 hyppigst forekommende ord. På indersiden af omslaget på hver bog kan du se hvilke af de 120 ord, der indgår i bogen.

Vi foreslår, at du arbejder med bogen tre gange sammen med din børnegruppe. Til hver bog er derfor udarbejdet en læseguide, som består af fire sider: en forside og én side til hver af de tre undervisningsgange.

Forside Her kan du se, hvilke fokusområder der trækkes frem i guiden, og hvad du evt. skal huske at have klar, inden I begynder at arbejde med bogen.

1. gang Guide til, hvordan du kan introducere bogen.

2. gang Inspiration til, hvordan du kan arbejde med fx læseretning, bogens struktur eller kendskab til ord og bogstaver.

3. gang Ideer til, hvordan bogen kan til selvstændig "læsning" og som udgangspunkt for fx drama, fortælling eller tegneopgaver, nu hvor børnene er blevet fortrolige med indholdet.

Vi regner med, at der er en tegne-/skrivebog til hvert barn. Bogen er et almindeligt ulinjeret kladdehæfte, hvor de kan tegne ting, lime brikker fra puslehistorierne ind eller måske endda skrive bogstaver. Vend kladdehæftet, så bliver sidebredden større og længden mindre. Det er det bedste format for børn i den alder. Husk også at instruere om skriveretning; man starter altid foroven, når man skriver bogstaver.

Rigtig god fornøjelse!

Brøndby november 2018
Lis og Torben Pøhler

Indhold

Hvor gemmer den sig? Side 3

Jeg danser med abe Side 7

Jeg får øje på et ansigt Side 11

Jeg skal op Side 15

Lavet af sand Side 19

Min milkshake Side 23

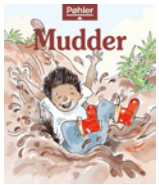

Mudder Side 27

Op og ned Side 31

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

■ **Sproglig opmærksomhed**
Følge læseretning ved linjeskift

Opdele sætninger i ord

■ **Ordforråd**
Genkende de højfrekvente ord: *hvor, den, ikke, i, sig*

Kendskab til forholdsordene: *under, i, på*

■ **Forståelse**
Inddrage børnenes egen viden om, når noget bliver væk

■ **Automatisering**
Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Hvor gemmer den sig?* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

*Nu skal vi læse en bog, som hedder **Hvor gemmer den sig?**. Bogen handler om en pige, som leder efter noget. Se på bogens forside. Hvordan tror I, pigen har det? Ja, hun ser lidt trist ud. Måske bekymret. Hvad kunne der være i vejen? Måske er noget blevet væk. Hvad mon det kan være?*

Vend bogen om, og vis bogens bagside.

Kig på billederne. Hvor er pigen? Hun sidder i sin seng. Mon hun leder efter noget? Hvor leder hun på billede A … B, C, D ?

Få børnene til at fortælle, hvad der sker på billederne.

På billederne B og D **(peg)** *ser det ud som om, hun smiler. Hvorfor mon hun smiler? Hvor leder hun henne? Under billederne står: Find den rigtige rækkefølge. Når vi har læst bogen, så skal vi prøve, om vi kan finde den rigtige rækkefølge.*

Gad vide, hvad hun leder efter? Nu skal vi læse bogen. Jeg bladrer om til side 1. Her sidder hun i sin seng. Hvad tror I, der står over billedet? Ja, der står det samme som på bogens forside: ***Hvor gemmer den sig?***

Vis side 2 og peg på ordene, mens du læser. Sørg for, at børnene udpeger på billedet, hvor pigen leder, og at de får sat navne på stederne. Fortsæt på samme måde, men stop når I har læst side 14.

Nu mangler vi kun sidste side i bogen. Hvad mon der sker? Hvor vil hun nu lede? Hvordan ser hun ud i ansigtet? Hvordan tror I, bogen ender?

Lad børnene komme med et par gæt. Kig derefter på side 16. Læs teksten og tal om billedet, og om hvordan det passede til børnenes gæt.

Giv børnene hver en bog

Nu skal I prøve at læse bogen for hinanden to og to. Kan I huske, hvad bogen hedder? … Det er flot. Og hvad er det, man skal huske, når man læser? Man skal huske at pege på ordene!

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Hvor er I bare dygtige! Nu kan vi kigge på bogens bagside. Kan I finde den rigtige rækkefølge? Hvor ledte hun først? Under puden. Hvor ledte hun bagefter? I æsken! Hvor ledte hun så? I sokken. Og hvad gjorde hun så til sidst? Ja, hun kiggede under sengen. Kan I huske, hvad hun fandt?

Jeg havde i hvert fald ikke gættet, at det var en kæmpestor dinosaur, der var blevet væk! Jeg synes, det er en sjov slutning. Synes I også det? Hvorfor er den egentlig sjovt?

2 Arbejd med fokusområde: pege på ord og skifte linje

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Jeg tænker på, om I har haft ting derhjemme, som blev væk, og hvor I tænkte: Hvor gemmer den sig? Har I prøvet det?

Lad børnene fortælle om nogle erfaringer med at lede efter forsvundne ting.

Nu skal vi læse bogen sammen. Hvad er det, I skal huske, når I læser? I skal pege på ordene. Det er rigtigt.

Læs nu hele bogen.

Lagde I mærke til, at der var to linjer på hver side i bogen? Hvordan mon man så gør, når man læser? Lad os lige kigge på side 2 igen. **(Peg)** ***Den gemmer sig ikke.***

Hov nu er linjen slut, hvor skal jeg så læse? Rigtigt: Jeg skal ned på næste linje og læse ***under puden****. Vi skal prøve at læse side 2 sammen, mens vi peger på ordene. Er I klar? Det var flot. Men nu står der ikke mere på den side. Hvad gør jeg så? Rigtigt: Jeg bladrer om på næste side. Hvor skal jeg starte?*

Læs side 4 på samme måde. Sørg for, at børnene har forstået, hvordan man skifter linje. Måske skal I læse flere sider – eventuelt hele bogen – på den måde.

Nu skal I prøve at læse bogen for hinanden to og to. I skal huske at pege på ordene, mens I læser, og I skal huske, hvordan man gør, når man skifter linje, og når man skifter side.

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

3 Med bogen som udgangspunkt for dramaopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Først skal vi læse bogen sammen igen. Hvad er det nu, vi skal huske at gøre, mens vi læser? Vi skal pege på ordene! Og vi skal huske at skifte linje.

Læs bogen i fællesskab, mens I peger på ordene.

Nu skal I prøve at læse bogen alene. I skal huske at pege på ordene, mens I læser, og I skal huske, hvordan man gør, når man skifter linje, og når man skifter side.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Gemmeleg

Klip billedbrikkerne ud fra puslehistorien. Læg dem i en pose, så man kan trække en brik uden at vide, hvad der er på den.

*Nede i posen ligger nogle brikker med billeder af de steder, pigen leder. Nogle gange leder hun **i** noget. Nogle gange leder hun **under** noget. Nu trækker jeg en brik, og så skal I gemme jeres bog enten **under** noget eller **i** noget – alt efter hvilken brik jeg trækker.*

Lad legen køre, så længe det nu er muligt. Det er ikke sikkert, I når alle brikkerne igennem, for det kan være, at det kommer til at tage for lang tid. Så hellere stoppe, mens legen er god.

Hvor gemmer den sig?

puden	æsken	skoen	sokken	håret	lommen	sengen
Hvor	gemmer	den	sig	.	.	.
Den	gemmer	sig	ikke	?	...	i
Den	gemmer	sig	ikke	under	under	i
Den	gemmer	sig	ikke	i	i	!

©Forlaget Pohler, 2018 pohler.dk Pohler

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

■ **Sproglig opmærksomhed**
Følge læseretning ved linjeskift

Opdele sætninger i ord

Lange ord og korte ord

■ **Ordforråd**
Ord, der fortæller om en handling

Genkende de højfrekvente ord:
jeg, med, en

■ **Forståelse**
Genfortælle historien ud fra billederne

Inddrage egen viden om at være aktiv

■ **Automatisering**
Kan læse i kor

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Jeg danser med en abe.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

*Nu skal vi læse en bog, som hedder **Jeg danser med en abe**. Prøv at kigge på billedet. Hvad kan I se? Passer det med bogens titel? Vi kan bruge tegningerne til at gætte ord og handling.*

Vend bogen om, og vis bogens bagside.

Hvad laver pigen? Hvad laver pigen sammen med frøen? **(sjipper)** *Kan I sjippe? Hvem svømmer sammen med pigen? Kan I svømme? Hvad gør pigen på de to sidste billeder?* **(danser og løber)** *– Kan I danse? Kan I løbe?*

Lad børnene fortælle, hvad de kan – evt. også vise det.
Gå nu til titelbladet. Peg på ordene over tegningen og læs.

Her står jo det samme som foran på bogen, men danser pigen med aben? Hvad gør hun nu? Hvad kan man se på billederne på gulvet? Det kan være, vi møder dyrene i bogen. Nu skal jeg læse bogen, og I skal følge godt med, når jeg læser og peger. Se også på billederne.

Vis side 2 og peg på ordene, mens du læser.
Fortsæt på samme måde på de næste sider, men stop, når du har læst side 14.

Lad os lige kigge på billedet. Der er to skilte. Ved I, hvor pigen er? **(Måske kan de kende ordet Zoo?)** *På det bageste skilt står der "Legeplads". Men hvad er det, pigen gør? Ja, hun skriver til en ven. Hvordan tror I, bogen ender?*

Lad børnene komme med et par gæt. Gå videre til side 16 og tal om billedet. Tal også om, hvad pigen mon har skrevet til sin ven.

Lagde I mærke til, at der også var to linjer på hver side i denne bog? Kan I huske, hvad man gør, når man læser?

Læs en side eller to, hvor børnene peger i teksten og viser, at de kan skifte linje, mens de læser.

Giv børnene hver en bog

Nu skal vi prøve at læse bogen sammen. Kan I huske, hvad bogen hedder? Ja det er flot. I skal pege på ordene, mens I læser. Prøv så at læse og pege på ordene på titelbladet side 1. Nu læser vi side 2. Kan I pege på ordene i jeres bog og læse sammen med mig? Jeg sjipper med en… hvad skal jeg læse? … frø, ja rigtigt.

Nu skal I begynde forfra med bogen. I skal hver især læse med stille stemme og pege på ordene, mens I læser.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Hvor er I bare dygtige! Når vi ses næste gang, skal vi læse i bogen igen. Så er det spændende, om I kan huske den!

2 Arbejd med fokusområde: lange ord og korte ord

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om?

Prøv at kigge på bagsiden. Hvad gør pigen på det første billede? Hun sjipper med en frø. Hvad gør hun på de andre billeder?

Gennemgå de tre andre billeder på samme måde.

Det er så flot husket. Nu skal vi prøve at læse hele bogen sammen igen. Husk I skal pege på ordene, mens vi læser, så I ved, hvor ordene står.

Læs bogen sammen med børnene.

Klip billedbrikkerne fra puslehistorien ud, og giv børnene et sæt hver.

Her er billeder af alle pigens venner. Kan I huske, hvad de hedder? **(abe, frø … ven)**

Prøv at tage brikken med en kænguru. Kan I finde et sted i bogen, hvor der står kænguru? Kig på bogstaverne på brikken og bogstaverne i bogen. Sæt en finger foran og en finger bagved ordet i bogen. … Hold da op, hvor er I dygtige! Kan I også finde brikken med en kat og det sted i bogen, hvor der står kat?

Prøv på tilsvarende måde med flere brikker.
Skriv kat og kænguru på et stykke papir.

Hvem kan læse, hvad jeg har skrevet? Flot! Dér står nemlig kat, og dér står nemlig kænguru. Prøv at kigge på ordene. Hvilket ord har flest bogstaver?

Tæl bogstaverne, skriv evt. 3 hhv. 7 ud for de to ord.

Kig nu på jeres brikker. Er der andre af pigens venner, som også kun har tre bogstaver i navnet? **(abe, frø, kat, ven).**

I skal slutte med at læse bogen for hinanden to og to. Husk at pege på ordene. Og husk hvordan man gør, når man skifter linje.

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Hvor er I bare dygtige! Når vi ses næste gang, skal vi læse i bogen igen. Så er det spændende, om I kan huske den!

3 Med bogen som udgangspunkt for drama- og fortælleopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om?

Prøv at kigge på bagsiden. Hvad gør pigen på det første billede? Hun sjipper med en frø. Hvad gør hun på de andre billeder?

Gennemgå de tre andre billeder på samme måde.

Det er så flot husket. Nu skal vi prøve at læse hele bogen sammen igen. Husk I skal pege på ordene, mens vi læser, så I ved, hvor ordene står.

Læs bogen sammen med børnene.

I er simpelthen så dygtige. Nu skal vi lege, at I ikke kan læse! Så nu skal I fortælle historien for hinanden to og to. Men I må kun kigge på billederne. I må ikke læse i teksten! Når man fortæller ud fra billederne, må man gerne fortælle mere end det, der står i teksten.

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene fortæller, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene peger på ordene og læser op, så sig at de skal fortælle med egne ord. Hvis et af børnene viser sig at være god til at fortælle, så kan han/hun evt. fortælle et af opslagene for resten af gruppen. Ellers skal I sammen prøve at fortælle hele bogen igennem til sidst. Fx kan pigen eller hendes venner tænke noget eller sige noget til hvert billede.

Mimeleg

Klip brikkerne med billeder ud fra puslehistorien. Lad børnene en efter en trække et kort, hvorefter de skal mime, det pigen gør. De andre børn skal gætte: fx Du danser. Du svømmer.

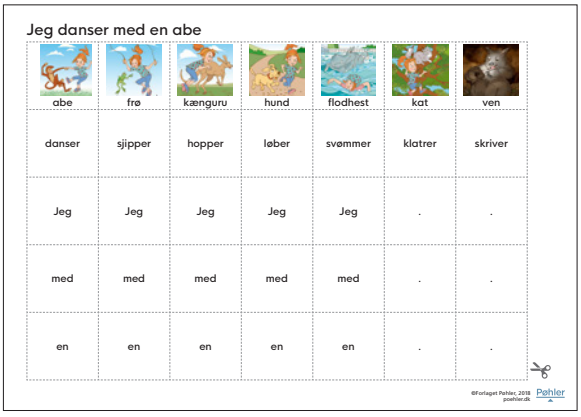

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

- **Sproglig opmærksomhed**
  Følge læseretning ved linjeskift

  Lange og korte ord
- **Ordforråd**
  Genkende de højfrekvente ord: *jeg, et, får, i, på*
- **Forståelse**
  Genfortælle historien ud fra billeder
- **Automatisering**
  Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Jeg får øje på et ansigt.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

I dag skal vi læse en bog, som hedder ***Jeg får øje på et ansigt****. Hvorfor mon bogen hedder sådan? Prøv at gætte.* **(Børnene kan ikke se det ud fra forsiden, men lad dem komme med nogle gæt)**. *Hvad er et ansigt? Hvad betyder det, når man siger "Jeg får øje på"?*

Læs ordene under billederne, husk at pege på ordene.

Hvem kan få øje på et ansigt? Hvilke dyr er der mon øverst og nederst? Er det let at se ansigterne? Nej, de er skjult bag blade og grene.

Bogen handler om at finde ansigter, hvor der ikke er nogle virkelige ansigter. Lad os prøve at læse den sammen.

Vis nu titelbladet.

Her står det samme som på bogens forside. Der er mange ord! Vi skal prøve at læse det sammen. **(Peg på ordene, mens I læser)** *Ja, det er fint. Nu læser jeg videre, så må vi se, hvad der er for nogle ansigter, drengen får øje på.*

Læs bogen og tal om billederne. Hvor er ansigtet? Hvem er jeg-fortælleren i bogen? Hvordan kan man vide, at det der drengen? (han peger). Fortsæt på samme måde på de næste sider. Husk at lægge tryk på ordene mit og dit, som står i kursiv. Stop, når du har læst side 14.

Hvordan tror I, bogen ender?

Lad børnene komme med et par gæt. Læs teksten side 16 og sammenlign bogens slutning med børnenes gæt.

Lagde I mærke til, at der igen var to linjer på hver side i denne bog? Kan I huske, hvad man gør, når man skal skifte linje, mens man læser?

Læs en side eller to, hvor børnene peger i teksten, mens I læser.

Giv børnene hver en bog

Nu skal I læse bogen for hinanden to og to. Kan I huske, hvad bogen hedder? … ***Jeg får øje på et ansigt*** *.. ja, det er flot. Husk at I skal skiftes til at læse. I skal også huske at pege på ordene, mens I læser.*

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Hvor er I bare dygtige! Når vi ses næste gang, skal vi læse i bogen igen. Så er det spændende, om I kan huske den!

2 Arbejd med fokusområde: lange og korte ord

Giv børnene hver en bog.

Da vi startede med bogen, kunne vi ikke se på bogens forside, hvad bogen handlede om. Vi fik lidt hjælp fra bogens bagside, og nu har vi også læst bogen, så nu ved vi meget mere. Hvem vil fortælle, hvad bogen handler om? Ja, det er rigtigt. Den handler om en dreng, som kan se ansigter forskellige steder. Og manden får isen i hovedet til sidst – det er også rigtigt. Vi starter med at læse bogen igen. Husk at pege på ordene.

Klip brikkerne til sætningen *Jeg får øje på et ansigt i skyen.* ud, så der er et sæt til hvert barn. Læs side 2 igen sammen med hele gruppen. I skal læse i kor, og I skal pege i bøgerne, mens I læser.

Der er mange ord på denne side. Jeg prøver at tælle dem.

Peg på ordene med fx en blyant, så du ikke skygger for teksten.
Tæl ordene – der er 8 i alt. Børnene skal tælle med.

Bagefter skal de tælle, hvor mange ordbrikker de har. De har 9 brikker – men 8 ordbrikker. Den sidste brik er et punktum. Hvis de tæller punktum-brikken med, så tal med dem om, at det ikke er et ord, men bare et tegn, som fortæller, at nu er sætningen slut. Husk også at fortælle, at tegnet hedder punktum!

Kan I lægge jeres ordbrikker, så I skriver sætningen, som står i bogen? Bagefter skal I lime sætningen ind i jeres bog.

Du skal hjælpe så meget, at alle får lagt sætningen rigtigt og får den limet rigtigt ind.

Tegne-/skrivebog

*Kan I huske, vi snakkede om lange ord og korte ord, da vi læste **Jeg danser med en abe**? Kig på de ordbrikker, I har limet ind i bogen. Hvilket ord har flest bogstaver?* **(ansigt – der er 6 bogstaver)**. *Hvilket ord har mindst bogstaver?* **(i – der er kun ét bogstav).** *I skal farve brikken med det længste ord blå, og brikken med det korteste ord rød.*

3 Med bogen som udgangspunkt for fortælle- og tegneopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Nu skal vi prøve at læse hele bogen sammen igen.

Husk I skal pege på ordene, mens vi læser, så I ved, hvor ordene står. Vi starter med bogens forside.

Læs bogen sammen med børnene.

I er simpelthen så dygtige. Nu skal vi igen lege, at I ikke kan læse. Så nu skal I fortælle historien for hinanden to og to. Husk I må kun kigge på billederne. I må ikke læse i teksten! Når man fortæller ud fra billederne, må man gerne fortælle mere end det, der står i teksten.

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene fortæller, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis de peger på ordene og læser op, så sig at de skal fortælle med egne ord. Hvis et af børnene viser sig at være god til at fortælle, så kan han/hun evt. fortælle et af opslagene for resten af gruppen. Ellers skal I sammen prøve at fortælle hele bogen igennem til sidst. Fx kan I fortælle, hvad drengen og manden siger til hinanden.

I er altså supergode til at fortælle. Kan I nu huske, hvordan man læser? Prøv at læse bogen for hinanden to og to, mens I peger på ordene.

Lad børnene læse bogen to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Tegneopgave

I skal tegne et butiksvindue, hvor man kan se en masse ting. Bagefter skal I fortælle os andre, hvad man kan se i jeres butiksvindue.

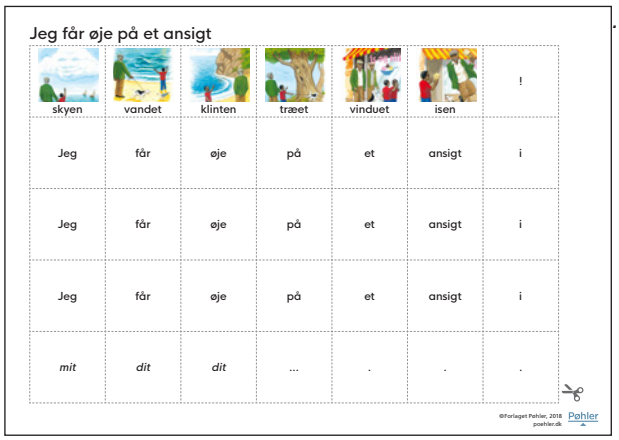

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

- **Sproglig opmærksomhed**
  Følge læseretning ved linjeskift

  Lange og korte ord

- **Ordforråd**
  Bogens indholdshold, sammensatte ord

  Genkende de højfrekvente ord:
  ad, jeg, i, og, op, ned, skal

- **Forståelse**
  Inddrage børnenes egne oplevelser

- **Automatisering**
  Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Jeg skal op.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside:

*I dag skal vi læse en bog, som hedder **Jeg skal op**. Hvorfor mon bogen hedder sådan? Hvad mon pigen laver? Hvordan tror I, hun har det?*

Prøv lige at se bagsiden. **(Læs under billedet)***: Hvad skal op? Ja, en raket. Hvis man er astronaut, kan man komme op i rummet med en raket. Hvad kan man ellers komme op med?*

*Nu vender jeg tilbage til bogens forside. Kan I huske, hvad der stod? Nu bladrer jeg videre. Der er to, som sidder i en svævebane! Hvor mon de er på vej hen? Hvad mon der står over billedet? Ja, rigtigt, der står **Jeg skal op** ligesom på bogens forside. Så de to skal nok op med svævebanen.*

Læs bogen. Når du kommer til et nyt opslag, så tal først om billedet. Læs derefter teksten.
Stop på side 14-15. Lad børnene gætte slutningen.

Nu slutter teksten på næste side, men hvad tror I, den slutter med?

I får hver en bog, og så skal vi læse den sammen. Er I klar?

Læs bogen side for side. Peg på ordene med fx en blyant, mens du læser.

Prøv lige at kigge i bogen igen. Hvilke ting har I prøvet at være oppe i?

Lad børnene fortælle om at komme op i en bus, op ad en rulletrappe osv.

Så I har alle sammen prøvet at komme op med noget, kan jeg regne ud. Men ingen af jer, havde prøvet at komme op i en luftballon! Det har jeg heller ikke prøvet.

Til sidst skal I læse bogen hver for sig og med stille stemme.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Hvor er I bare dygtige! Når vi ses næste gang, skal vi læse i bogen igen. Så er det spændende, om I kan huske den!

2 Arbejd med fokusområde: lange, korte og sammensatte ord

Lav en stor kopi af brikkerne rulletrappen, luftballonen og rutsjebanen fra arket med puslehistorien til hver af børnene. De skal kunne klippe de tre brikker op i rulle/trappen, luft/ballonen og rutsje/banen.

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Nu skal vi læse bogen sammen igen. Hvad er det nu, vi skal huske at gøre, mens vi læser? Vi skal pege på ordene! Det er nemlig rigtigt.

Læs bogen i fællesskab, mens I peger på ordene

Kan I huske, vi har talt om lange og korte ord. I denne bog er der tre meget lange ord. Jeg tror, det er de længste ord, vi har prøvet at læse endnu! Kan I finde det sted i bogen, hvor der står rulletrappen? I skal sætte en finger foran og en finger bagved ordet. … Er det ikke et langt ord?

Prøv at sige ordet rulle-trappen. Kan I høre, at det er sammensat af to ord? Hvilke to ord er det? Rigtigt: rulle og trappen. Hvorfor mon det hedder rulletrappen? Ja, det er, fordi det er en trappe, som kan rulle. Kig på ordet rulletrappen på brikken og prøv at sætte en streg, der hvor de to ord deles.

Sæt en streg på din rulletrappe-brik, så børnene kan se, hvor ordet deles.
Klip efter stregen. Hold de to brikker i hver sin hånd, før dem sammen og dan ordet igen.
Lad børnene gøre det samme.
Gør det samme med ordene luftballonen og rutsjebanen.

Tegne-/skrivebog

Nu har I klippet de tre lange ord i stykker. I skal prøve at samle dem igen. Kan I skrive rulle-trappen … luft-ballonen … rutsje-banen … med jeres brikker? Hvad mon der sker, hvis man bytter lidt om på brikkerne?

Tag brikkerne med "luft" og "trappe". Læs dem først hver for sig. Sæt dem derefter sammen til "lufttrappen" og sig ordet.

Det var da et fjollet ord, jeg fik lavet! Hvordan mon en lufttrappe ser ud?

Det kunne være sjovt at se tegninger af sådan én!

3 Med bogen som udgangspunkt for fortælle- og dramaopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? I dag skal I starte med at lade som om, I ikke kan læse. I skal fortælle bogen for hinanden, og I må kun kigge på billederne. I må meget gerne digte lidt til historien i dag. I kan fx fortælle, hvad personerne oplever, når de er i bussen, luftballonen eller hvad de nu er oppe i.

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene fortæller, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene peger på ordene og læser op, så sig at de skal fortælle med egne ord. Hvis en af børnene viser sig at være god til at fortælle, så kan han/hun evt. fortælle et af opslagene for resten af gruppen. Ellers skal I sammen prøve at fortælle hele bogen igennem til sidst. Denne gang skal du lægge vægt på at få fortalt, hvad personerne på billederne oplever.

Det er flot, I er virkelig gode til at fortælle og til at forestille jer, hvad personerne på billederne oplever.

Drama- fortælleleg

Klip billedbrikkerne fra puslehistorien ud og læg dem i en pose, så børnene på skift kan trække en brik.

I dag skal I trække en brik fra posen. På brikken er et billede af en af de ting, som personerne i bogen er oppe i. Den, der trækker brikken, skal fortælle de andre, hvad man kan se, når man er der. Jeg trækker den første brik, så kan I se, hvad det er, man skal gøre.

Træk en brik, fx trappen. Fortæl, hvad du "oplever", du kan fx fortælle: *Jeg tror, der er en stor dør, når jeg kommer helt op. Der er mange trin, og jeg bliver helt forpustet.* **Du skal fortælle kort, så bliver det lettere for børnene at kopiere modellen.**

Det bedste vil være, hvis alle børn for mulighed for at fortælle. Men det kan være, at legen så bliver for lang. Du skal stoppe, mens legen er god.

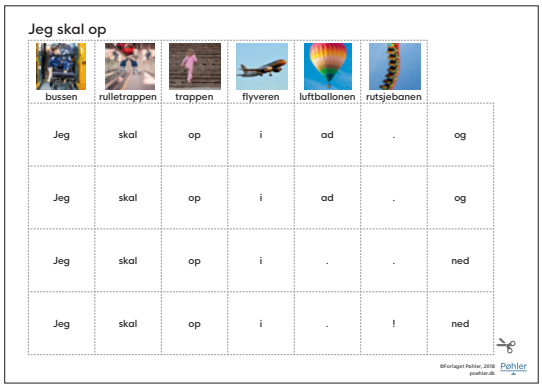
Jeg skal op

bussen	rulletrappen	trappen	flyveren	luftballonen	rutsjebanen	
Jeg	skal	op	i	ad	.	og
Jeg	skal	op	i	ad	.	og
Jeg	skal	op	i	.	.	ned
Jeg	skal	op	i	.	!	ned

©Forlaget Pehler, 2018 pehler.dk

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

- **Sproglig opmærksomhed**
  s-lyden i begyndelsen af et ord

  Opdele sætninger i ord
- **Ordforråd**
  Genkende højfrekvente ord: *af, du, en, et, kan*
- **Forståelse**
  Inddrage egen viden om at være med til at lave noget i sand
- **Automatisering**
  Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Lavet af sand.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim. Husk også at kopiere til dig selv! Du skal også bruge noget blankt papir, så eleverne kan tegne deres egne ordbrikker.

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

*Nu skal vi læse en bog, som hedder **Lavet af sand**. Prøv at kigge på billedet. Hvad kan I se? Hvad er hunden lavet af? Er der noget på billedet, som ikke er lavet af sand?*

Vend bogen om og vis bagsiden.

Hvad kan I se på billederne? Er det ikke flot? Hvad har I lavet af sand?

Lad børnene fortælle om nogle oplevelser med sand.
Vis nu titelbladet.

*Hvad tror I, der står over billedet af skildpadden? Rigtigt, der står **Lavet af sand**, ligesom på bogens forside. Nu vil jeg læse bogen.*

Vis side 2 og peg på ordene, mens du læser. Fortsæt på samme måde, men stop, når du har læst side 14.

Nu kommer vi til sidste side i bogen. Hvad mon der sker?

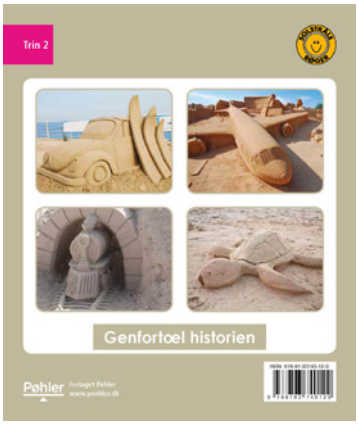

Lad børnene komme med et par gæt. Læs derefter på side 16. Tal om billedet.

Mon drengen selv har lavet sandslottet? Hvem kunne ellers have hjulpet? Er der nogen af jer, der har set sandskulpturudstilling? Der bruger man en særlig slags sand, som er nemmere at bygge med, end det I kender fra stranden.

Giv børnene hver en bog

Nu skal vi læse bogen. Kan I huske, hvad bogen hedder? … Det er rigtigt, det står øverst på bogens forside. Nu ser jeg på side 1. Der er tre ord. Kan I pege på ordene i jeres bog og læse sammen med mig?

Det er I altså gode til. Og jeg kan se, I husker at pege på ordene, mens I læser. Nu skal I læse bogen for hinanden to og to.

Lad børnene læse bogen for hinanden og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

Slut af med læsning i kor af hele bogen

Hvor er I bare dygtige! Når vi ses næste gang, skal vi læse i bogen igen. Så er det spændende, om I kan huske den!

2 Arbejd med fokusområde: /s/ som begyndelseslyd

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? I dag skal starte med at læse bogen sammen. Bagefter skal vi kigge på nogle af ordene.

Læs bogen i fællesskab, mens I peger på ordene.

Lad os lige læse, hvad bogen hedder én gang til.

Peg på ordene på forsiden, mens I læser i kor.

*Kan I finde ordet **sand**? Sæt en finger foran og en finger bagved ordet. … Det er flot. Nu siger jeg ordet på en særlig måde, så den allerførste lyd bliver meget tydelig: ssssand.*

sss skrives herefter som /s/ – dvs. det er lyden af s.

Kan I prøve at sige ordet på samme måde?

Hvis der er nogle af børnene, som har navne, der starter med *s*, så prøv at sige dem på samme måde.

Nu skal vi på jagt i bogen efter andre ord, som også starter med /s/. Vi skal kigge på billederne og prøve at sige ordene meget tydeligt.

Start med billedet side 1 (skildpadde).

Hvad kan vi se på billedet? Rigtigt, det er en skildpadde. Starter ordet med /s/? Sssskildpadde? … Ja, det gør! Prøv at sige det efter mig.

Kig på side 2.

Hvad kan I se på billedet? En kat. Starter kat med /s/? Nej, det gør det ikke. Vi kigger videre på side 4 **(hest)** *…. side 6* **(stjerne)** *…. side 16* **(sandslot)**.

Det er første gang, børnene skal lytte efter begyndelseslyde, så det kan være at nogen af dem, slet ikke er med endnu. Du skal overdrive din udtale, og du skal hjælpe så meget, at alle oplever, at de kan klare opgaven.

Tegne-/skrivebog

Klip billedbrikkerne ud fra puslehistorien, så der er et sæt til hvert barn.

Nu skal I kigge på billederne af ting, der er lavet af sand. Der er to af tingene, der startede med lyden /sss/. Kan I huske, hvad det var? Rigtigt: det er stjerne og sandslot. I kan lime de to billeder ind i jeres bog.

3 Med bogen som udgangspunkt for tegne- og fortælleopgave

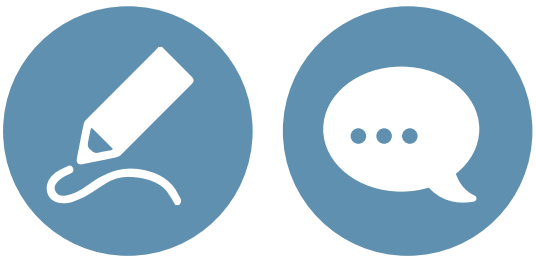

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Vi starter lige med at læse bogen sammen.

Læs bogen i fællesskab, mens I peger på ordene.

I er blevet rigtig gode til at læse nu. Er der én der kunne have lyst til at prøve at læse for alle os andre?
Hvem vil prøve at læse på forsiden? … side 2 … osv.

Du kan pege på ordene, så barnet, der læser, ikke skal koncentrere sig om det, og så de andre ikke bliver forvirrede af, at der evt. bliver peget på forkerte ord.

Tegne-/skrivebog

I skal starte med at tænke på ting, man kan have med på stranden.

Lad børnene komme med forslag,

Nu skal I tegne tre ting, som I gerne vil have med på stranden. Bagefter skal I fortælle os andre om, det I har tegnet. I skal også fortælle, hvorfor I gerne vil have de ting med.

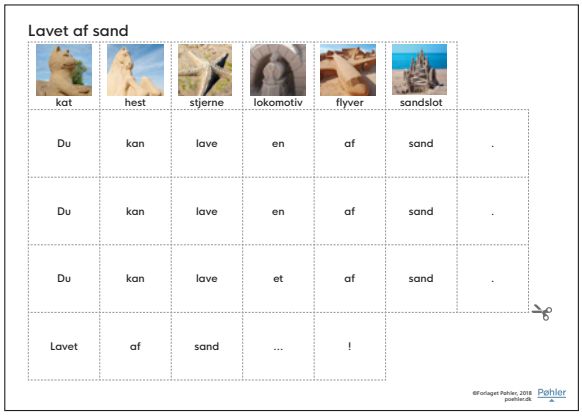
Lavet af sand

kat	hest	stjerne	lokomotiv	flyver	sandslot	
Du	kan	lave	en	af	sand	.
Du	kan	lave	en	af	sand	.
Du	kan	lave	et	af	sand	.
Lavet	af	sand	…	!		

©Forlaget Pøhler, 2018 poehler.dk Pøhler

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

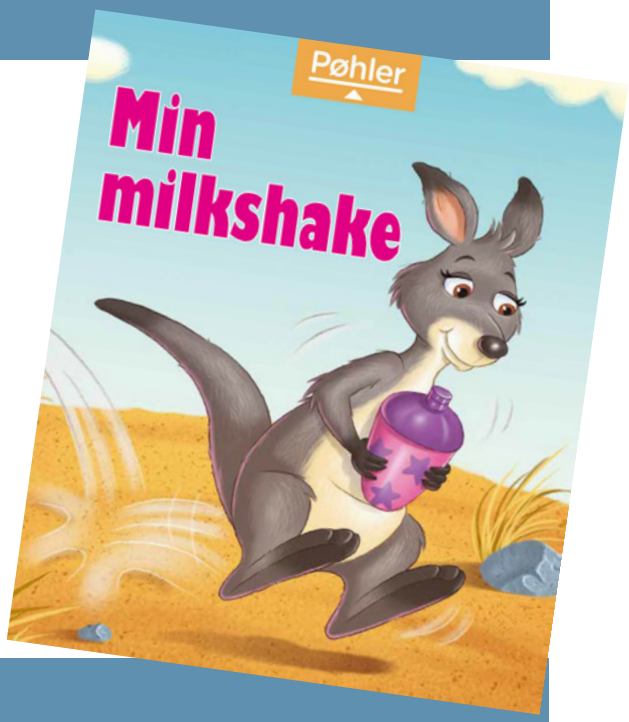

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

■ **Sproglig opmærksomhed**
Følge læseretning ved linjeskift

Opdele sætninger i ord

■ **Ordforråd**
Genkende højfrekvente ord: *en, er, der, i, min, skal, til, to*

Tallene fra 1- 6.

■ **Forståelse**
Bevidsthed om rækkefølge i en fortælling

■ **Automatisering**
Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Min milkshake.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

*Nu skal vi læse en bog, som hedder **Min milkshake**. Prøv at kigge på bogens forside. Hvad kan I se? Kender I dyret? Hvad har kænguruen i hænderne? Hvad er en milkshake? Har I smagt en milkshake? Hvad kan der mon komme i en milkshake?*

Vend bogen om, og vis bogens bagside.

Her er bogens bagside. Der er fire små tegninger. Hvad mon tegningerne skal vise os? Hvad putter kænguruen i skålen?

Ret opmærksomheden både mod det, der kommer i skålen, og antallet. Husk at benævne hhv. pære, mælk, jordbær og banan. Den viden skal børnene bruge, når de læser bogen.

Gad vide, hvad kænguruen putter i først? Hvad tror I? Hvorfor gætter I på det?

Husk at der ikke er noget rigtigt svar lige nu. Lad børnene ræsonnere, og lad gættene stå uimodsagte. Der er i tegningerne ikke tydelig markering af rækkefølgen.

Nu skal vi læse bogen.

Repeter teksten på forsiden og gå derefter videre til titelbladet. Peg på ordene og læs: Min milkshake

Der står det samme som på bogens forside. Men vi får noget mere at vide, når vi ser på billedet. Hvad kan vi se? Gad vide, hvad der i kurven? Hvad mon det skal bruges til? Hvorfor mon kænguruen ser så glad ud?

Læs nu bogen side for side til og med side 14. Lad børnene gætte på slutningen.

Nu kommer vi til sidste side i bogen. Hvad mon der sker?

Lad børnene komme med et par gæt, læs derefter ordet side 16.

Hvorfor står der Mums! ? Hvad mon det kan betyde?

Giv nu børnene hver en bog

*Nu skal vi prøve at læse bogen sammen. Kan I huske, hvad bogen hedder? **Min milkshake**.. ja det er flot. Nu læser jeg side 2, mens jeg peger på ordene. Kan I også pege på ordene i jeres bøger og læse sammen med mig?*

Læs hele bogen på denne måde.

Det var flot, at vi kunne følges ad. Nu vil jeg gerne have, at I hver sidder med bogen og hviskelæser bogen helt på egen hånd. Jeg vil liste rundt og høre jer læse og ser, at I peger på ordene, mens I læser.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

2 Arbejd med fokusområde: tallene 1-6

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, at vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad kænguruen lavede? Nu skal vi læse bogen sammen igen. Hvad er det nu, vi skal huske at gøre, mens vi læser? Vi skal pege på ordene! Det er nemlig rigtigt.

Læs bogen i fællesskab, mens I peger på ordene

Klip billedbrikkerne ud fra puslehistorien, så der er et sæt til hvert barn.
Lav brikker med tallene 1-6 til hvert barn.

Her er nogle brikker med tal. Er der nogen, som kan vise mig, brikken med 1-tallet? … 2-tallet … osv.

Læg brikkerne i rækkefølge. Sørg for at børnene også har deres brikker liggende i rigtig rækkefølge.

Skal vi prøve at tælle?

Peg på tal-brikkerne, mens I tæller.

Lad os lige kigge i bogen. Hvad tager kænguruen kun én af? En banan. ja, det er rigtigt. Kan I lægge billedet med en banan under brikken med 1-tallet?

Fortsæt på samme måde med de øvrige tal (i nummerorden). Det er ikke sikkert I når helt op til 6, det kan være, at det kommer til at tage for lang tid.

Jeg synes, vi skal slutte med, at I læser bogen for hinanden to og to.

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

3 Med bogen som udgangspunkt for tegneopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Prøv nu at kigge på bagsiden og de fire tegninger. Mon vi kan finde den rigtige rækkefølge?
(D / 1 banan – B / 2 liter mælk – A / 3 pærer – C / 5 jordbær)

Sidst vi læste i bogen, talte vi jo om tallene. Kan I huske dem?

Vis talbrikkerne 1-6, og bed børnene om at læse tallene.

Nu skal vi læse bogen igen, og denne gang skal både huske at pege med fingeren i bogen og lægge mærke til, hvor mange af hver ting, kænguruen putter i sin milkshake.

Har I lagt mærke til, at der er et mønster? Først 1, så 2, så …Kig på side 12. Kan I læse den igen? Ja kænguruen hopper 6 gange. Tror I, det bliver en god milkshake?

Giv hvert barn et sæt talbrikker, som de kan lime ind i bogen.

Tegne-/skrivebog

Nu skal I lege, at I laver jeres egen milkshake. I skal lime talbrikkerne ind i jeres tegne-/skrivebog. Først 1-tallet, så 2-tallet … til sidst 6-tallet. Nu skal I lave jeres helt egen milkshake. I skal tegne, hvad I vil putte i. Det kan fx være 1 pære, 2 æbler, 3 …

Til sidst skal vi høre om alle de lækre milkshakes, I har lavet.

Min milkshake

banan	mælk	pærer	blommer	jordbær	hop	milkshake
Der	skal	i	min	en	to	tre
Der	skal	i	min	fire	fem	seks
Der	skal	i	min	milkshake	milkshake	milkshake
.	.	.	.	liter	Mums	!

©Forlaget Pøhler, 2018 poehler.dk Pøhler

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

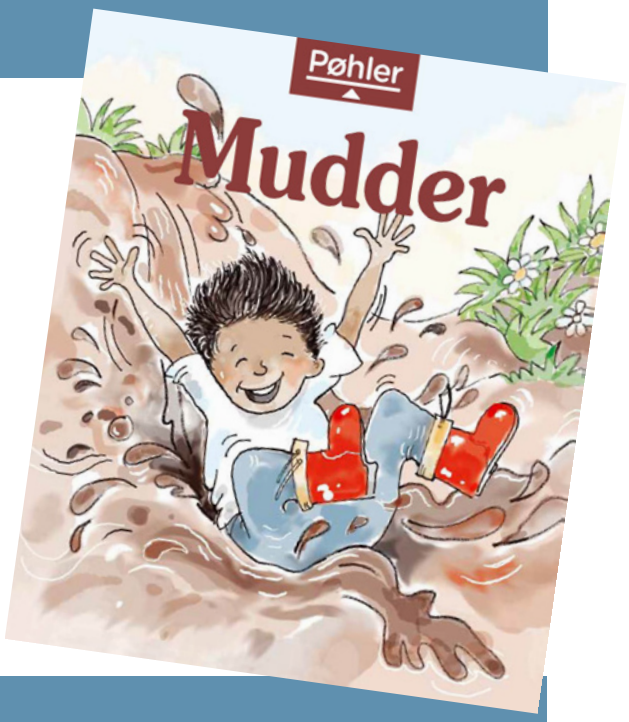

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

- **Sproglig opmærksomhed**
  Følge læseretning ved linjeskift

  Skrive med ordbrikker
- **Ordforråd**
  Bogens indholdsord

  Fokus på ordene: *i, på*
- **Forståelse**
  Genfortælle ud fra billederne
- **Automatisering**
  Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Mudder.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim.
Husk også at kopiere til dig selv!

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

Nu skal vi læse en bog, som hedder ***Mudder****. Her står mudder* **(peg på ordet)***. Prøv at kigge på billedet. Hvad kan I se? Hvad er mudder egentlig lavet af? Hvordan tror I, drengen har det? Er der nogen af jer, som har rørt ved mudder? Hvordan føles det?*

Vend bogen om, og vis bogens bagside.

I kan se to billeder. Hvad mon der er sket? … ja, drengen har fået mudder på sine hænder. Han har også fået mudder op i håret! Hvordan mon det er sket?

Vend herefter tilbage til bogens forside.

Nu skal vi læse bogen.

Læs titelblad og side 2 – 14 og hold pause på side 14.

Hvordan tror I, historien slutter? Nu bladrer jeg. Er der nogen ord på siden? Nej! Hvem kan fortælle, hvad vi kan se, og hvad der sker? Ja, mor får et kram, og hvad mon der sker ved det?

Giv nu børnene hver en bog

Nu skal vi prøve at læse bogen sammen. Kan I huske, hvad bogen hedder? ***Mudder****. Ja det er flot. Nu læser jeg side 2, mens jeg peger på ordene. Kan I også pege på ordene i jeres bøger og læse sammen med mig?*

Læs hele bogen på denne måde.

Det var flot, at vi kunne følges ad. Nu vil jeg gerne have, at I hver sidder med bogen og hviskelæser bogen helt på egen hånd. Jeg vil liste rundt og høre jer læse og ser, at I peger på ordene, som I læser.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

2 Arbejd med fokusområde: skrive med ordbrikker

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske, vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Hvad var det nu, vi kunne se på bagsiden? Drengen fik mudder på sine hænder og i sit hår. Hvorfor gjorde han det? Kan I også huske, hvordan bogen sluttede? … Nu skal vi læse bogen sammen. Vi starter med forsiden. Hvad er det, vi skal huske, når vi læser? Ja, vi skal pege på ordene.

Læs nu bogen sammen i kor.
Klip brikkerne til sætningen side 2 *Der er mudder på mine støvler*. ud til alle børnene.

I dag skal I prøve at skrive noget af bogen med ordbrikker. I skal kigge på side 2 i bogen. Skal vi lige prøve at læse, hvad der står? ***Der er mudder på mine støvler****. I har også fået nogle brikker. Der står nøjagtig det samme, hvis I lægger brikkerne i den rigtige rækkefølge.*

Lad børnene prøve at lægge sætningen. Vis dem, at de kan kontrollere ved at tjekke med bogen. Sørg for, at alle børn får lagt sætningen korrekt.

Nu skal vi prøve at læse, det I har skrevet med ordbrikkerne. Er I klar?

Peg på ordene, mens I læser.

Nu læser vi side 2 i bogen sammen. … Lagde I mærke til, at der stod nøjagtig det samme i bogen og på ordbrikkerne? Kan I tælle, hvor mange ord der er i sætningen?

Peg på ordene i bogen, og tæl sammen med børnene. Der er seks ord.

Hvor mange brikker med ord har I?

Lad børnene tælle. Hvis de tæller punktum-brikken med, så tal med dem om, at det ikke er et ord, men bare et tegn, som fortæller, at nu er sætningen slut. Husk også at fortælle, at tegnet hedder punktum!

I er superskrappe til det her. Nu synes jeg, vi skal slutte med, at I læser bogen for hinanden to og to.

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

3 Med bogen som udgangspunkt for fortælle- og tegneopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? På bagsiden så vi drengen, som havde fået mudder på sine hænder og mudder i sit hår. Kan I huske, hvad der skete med mor? ja, hun fik et ordentligt knus. Mon hun så også fik mudder på sig?

Nu skal vi læse den sammen. Vi starter med forsiden. Hvad er det, vi skal huske, når vi læser? Ja, vi skal pege på ordene.

Læs nu bogen sammen i kor.

*Nu skal I læse bogen igen. Men denne gang skal I igen lade som om, I ikke kan læse. I må kun kigge på billeder. I skal genfortælle historien for hinanden to og to. Husk at nogle gange kommer der mudder **på** noget, andre gange **i** noget. Når man fortæller ud fra billederne, må man gerne fortælle mere end det, der står i teksten.*

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene fortæller, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene peger på ordene og læser op, så sig, at de skal fortælle med egne ord. Hvis en af børnene viser sig at være god til at fortælle, så kan han/hun evt. fortælle et af opslagene for resten af gruppen. Ellers skal I sammen prøve at fortælle hele bogen igennem til sidst. Fx kan drengen tænke noget eller sige noget til hvert billede.

Tegne-/skrivebog

I skal tegne en dreng, som har fået mudder på sig. Når I er færdige med tegningen, så skal I fortælle os andre om, hvor mudderet er. I må også gerne fortælle os, hvordan I tænker, det er gået til, at drengen har fået mudder på sig.

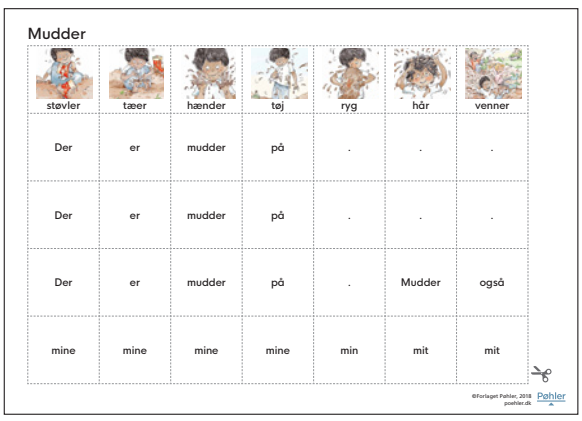
Mudder

støvler	tæer	hænder	tøj	ryg	hår	venner
Der	er	mudder	på	.	.	.
Der	er	mudder	på	.	.	.
Der	er	mudder	på	.	Mudder	også
mine	mine	mine	mine	min	mit	mit

©Forlaget Pahler, 2018 pahler.dk Pahler

LÆSEGUIDE

Balanceret læsning i dagtilbud

BØGER TIL TRIN 2

1. **Hvor gemmer den sig?**
2. **Jeg danser med en abe**
3. **Jeg får øje på et ansigt**
4. **Jeg skal op**
5. **Lavet af sand**
6. **Min milkshake**
7. **Mudder**
8. **Op og ned**

Fokusområder i denne læseguide

- **Sproglig opmærksomhed**
  Følge læseretning ved linjeskift

  Skrive med ordbrikker
- **Ordforråd**
  Genkende højfrekvente ord*: igen, kan, komme, kommer, men, og, også, op, ned*
- **Forståelse**
  Genfortælle ud fra billederne
- **Automatisering**
  Kan pege i teksten ord for ord ved læsning

På indersiden af bogens omslag kan du få flere ideer til, hvordan du kan arbejde med de fem fokusområder.

I denne læseguide får du ideer til, hvordan du kan arbejde med bogen sammen med en mindre gruppe børn i dagtilbud. Læseguiden lægger op til, at du arbejder med bogen tre gange:

1. gang introduceres bogen
2. gang arbejdes med et eller flere af fokusområderne
3. gang bruges bogen som udgangspunkt for tegne-, fortælle- eller dramaopgave.

Supplerende materiale:
Puslehistorie *Op og ned.* Kopier til alle børnene og husk både sakse og lim. Husk også at kopiere til dig selv! Du skal også bruge noget blankt papir, så eleverne kan tegne deres egne ordbrikker.

Pøhler © Forlaget Pøhler 2018

1 Introduktion til bogen

Vis bogens forside.

*Nu skal vi læse en bog, som hedder **Op og ned**. Prøv at se på bogens forside. Hvad kan denne bog mon handle om, hvad kan vi se? Hvordan kan man komme op, og hvordan kan man mon komme ned igen?*

Vend bogen om, og vis bogens bagside.

Her er to billeder. Lige under billederne står der: Hvem kommer op? Hvem kommer ned? Hvem, tror I, kommer op? Hvorfor tror I det? Hvem, tror I så, kommer ned? Hvordan kan I gætte det? Hvorfor mon de kommer op og ned? Har I prøvet at vippe? Hvad skete der, da I vippede?

Lad børnene fortælle om vippeture og evt. -uheld. Tal med dem, om de kom lige så højt op i luften som aben og flodhesten.
Vend tilbage til bogens forside.

*Hvad mon bogen kan handle om? Ja, det er om at vippe – og måske om nogle forskellige dyr eller personer, som vipper. Lad os nu se. Nu vil jeg læse for jer, og I kigger på ordene og billederne. På titelbladet står: **Op og ned**. Det samme som på bogens forside.*

Læs nu side 2 og stop på side 13.

Jeg synes, at klovnen har skiftet udtryk. Hvorfor har han mon det?

Lad børnenes svar stå hen.

Nu vil jeg læse side 14. Hvad tror I, bogen slutter med? Vi må se … Hvorfor mon der står Splat? Ja, lyden af en kage i hovedet kan være en splatlyd, og det kan vi jo ikke høre. Forfatteren må så skrive ordet "Splat". Den slutning havde jeg slet ikke gættet på, for jeg havde faktisk ikke opdaget, at klovnens hat var en kage. Havde I set det? Prøv at kigge på side 8 igen!

Giv nu børnene hver en bog

*Nu skal vi prøve at læse bogen sammen. Kan I huske, hvad bogen hedder? **Op og ned**... Hvorfor mon den hedder sådan? … Nu læser jeg side 2, mens jeg peger på ordene. Kan I også pege på ordene i jeres bøger og læse sammen med mig?*

Læs hele bogen på denne måde.

Det var flot, at vi kunne følges ad. Nu vil jeg gerne have, at I hver sidder med bogen og hviskelæser bogen helt på egen hånd. Jeg vil liste rundt og høre jer læse og ser, at I peger på ordene, som I læser.

Lad børnene læse bogen hver for sig og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

2 Arbejd med fokusområde: skrive med ordbrikker

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Hvad var det nu, vi kunne se på bagsiden? Hvem er det nu, der kommer op, og hvem kommer ned igen? Kan I også huske, hvordan bogen sluttede? … Nu skal vi læse bogen sammen. Vi starter med forsiden. Hvad er det, vi skal huske, når vi læser? Ja, vi skal pege på ordene.

Læs nu bogen sammen i kor.
Klip brikkerne til sætningen side 2 *Aben kan komme op*. ud til alle børnene.

*I dag skal I igen prøve at skrive noget af bogen med ordbrikker. I skal kigge på side 2 i bogen. Skal vi lige prøve at læse, hvad der står? **Aben kan komme op**. I har også fået nogle brikker. Der står nøjagtig det samme, hvis I lægger brikkerne i den rigtige rækkefølge.*

Lad børnene prøve at lægge sætningen. Vis dem at de kan kontrollere ved at tjekke med bogen. Sørg for at alle børn, får lagt sætningen korrekt.

Nu skal vi prøve at læse det, I har skrevet med ordbrikkerne. Er I klar?

Peg på ordene, mens I læser.

Nu læser vi side 2 i bogen sammen. … Lagde I mærke til, at der stod nøjagtig det samme i bogen og på ordbrikkerne? Kan I tælle, hvor mange ord der er i sætningen?

Peg på ordene i bogen, og tæl sammen med børnene. Der er fire ord.

Hvor mange brikker med ord har I?

Lad børnene tælle. Hvis de tæller punktum-brikken med, så tal med dem om, at det ikke er et ord, men bare et tegn, som fortæller, at nu er sætningen slut. Husk også at fortælle, at tegnet hedder punktum!

I er superskrappe til det her. Nu synes jeg, vi skal slutte med, at I læser bogen for hinanden to og to.

Lad børnene læse bogen for hinanden to og to og med stille stemme

Mens børnene læser, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene har behov for støtte, kan du pege på ordet, mens de læser. Hvis et af børnene ikke kan huske ordet, skal du bare fortælle, hvad der står.

3 Med bogen som udgangspunkt for fortælle- og tegneopgave

Giv børnene hver en bog.

Kan I huske vi læste denne bog? Kan I huske, hvad den hedder? Kan I huske, hvad den handler om? Lad os lige kigge på bagsiden. Hvem kommer op, og hvem kommer ned?

Få børnene til at forklare, hvorfor aben må være på vej op og flodhesten på vej ned.

Så må I godt vende bogen. Nu skal vi læse den sammen. Vi starter med forsiden. Hvad er det, vi skal huske, når vi læser? Ja, vi skal pege på ordene.

Læs nu bogen sammen i kor.

Nu skal I læse bogen igen. Men denne gang skal vi igen lade som om, I ikke kan læse. I må kun kigge på billeder. I skal genfortælle historien for hinanden to og to. Når man fortæller ud fra billederne, må man gerne fortælle mere end det, der står i teksten. Måske kan I finde på noget, som dyrene kan sige eller tænke?

Lad børnene genfortælle bogen for hinanden to og to

Mens børnene fortæller, går du rundt og lytter til hver enkelt. Hvis et af børnene peger på ordene og læser op, så sig, at de skal fortælle med egne ord. Hvis en af børnene viser sig at være god til at fortælle, så kan han/hun evt. fortælle et af opslagene for resten af gruppen. Ellers skal I sammen prøve at fortælle hele bogen igennem til sidst. Fx kan aben på side 3 tænke, at det her er rigtig sjovt, mens klovnen på side 12 måske tænker "Åh, nej", fordi han lige er kommet i tanke om, at kagen også er på vej ned.

Tegne-/skrivebog

Nu skal I tage jeres tegne-/skrivebog. I skal tegne en vippe. Kan I huske, hvordan den så ud i bogen? I kan tegne den på samme måde, men før I starter, skal I lige tænke på, at I skal tegne en person eller et dyr, der står eller sidder i den ene ende af vippen – og én der ryger op i luften i den anden ende

Bagefter kan I fortælle hinanden, hvem det er, der kommer op, og hvem der kommer ned, på jeres tegninger.

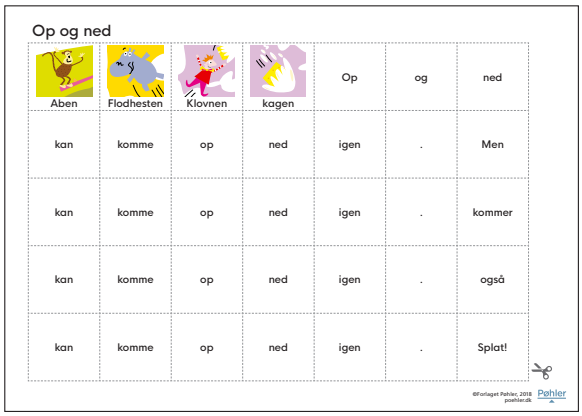
Op og ned

Aben	Flodhesten	Klovnen	kagen	Op	og	ned
kan	komme	op	ned	igen	.	Men
kan	komme	op	ned	igen	.	kommer
kan	komme	op	ned	igen	.	også
kan	komme	op	ned	igen	.	Splat!

©Forlaget Pahler, 2018 pahler.dk Pahler